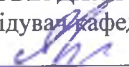

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«30» 12 О.В. Яріш
2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Основи кредитної діяльності**»

освітні програми **Фінанси і кредит** та **Фінанси, банківська справа та страхування**

спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

ступінь вищої освіти **Бакалавр**

бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи

Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Прасолова Світлана Павлівна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

С.П. Прасолова
ініціали, прізвище

«29» 12 2020 року

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

О.В. Яріш
ініціали, прізвище

«30» 12 2020 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	18
Розділ 6. Інформаційні джерела	20
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	23

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Гроші та грошово-кредитна політика», <i>Постреквізити:</i> «Банківська справа», «Аналіз банківської діяльності»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: вибіркова (професійне спрямування) для ОП «Фінанси і кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Курс/семестр вивчення	3 курс / 6 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 6 семестр – 150 год.		
- лекції: 20 год		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40 год		
- самостійна робота: 90 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК (залік)		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 150 год. - загальна кількість: 6 семестр – 150 год.		
- лекції: 6 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 6 семестр – 140 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 6 семестр – ПМК (залік)		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» є формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань з теоретичних основ, методичних підходів, а також практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів організації та здійснення кредитної діяльності, перш за все банків, особливостей прийняття правильних рішень щодо вибору суб'єктів та об'єктів кредитування; визначення ефективності проекту, що кредитується; оцінювання кредитоспроможності різних категорій позичальників; організації кредитного процесу на окремих його етапах за договорами з різними категоріями позичальників; оцінювання ризикованості кредитної операції; правильного вибору адекватного способу мінімізації кредитного ризику; виявлення сигналів проблемності кредиту з тим, щоб застосовувати відповідні превентивні заходи та управляти такими проблемними кредитами.

Завдання навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» полягає у тому, щоб поглибити фундаментальні теоретичні знання, методичні та практичні навички щодо організації і ведення кредитної діяльності, перш за все у банках, з урахуванням світового та вітчизняного досвіду.

Таблиця 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
2	СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку .	ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
3	СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
4	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.	
5	СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування	ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема1. Концептуальні засади кредитної діяльності та організації процесу кредитування у банку

Економічна основа кредиту, банківського кредиту та необхідність кредиту. Основні теорії кредиту. Правовідносини у сфері кредитування. Функції кредиту. Види і форми банківських кредитів та їх класифікація. Виділення основних форм кредиту, залежно від форми руху вартості.

Принципи та умови кредитування. Прийняття рішення про доцільність кредитування на основі дотримання принципів кредитування; наявності умов кредитування та впевненості у забезпеченні повернення кредиту .

Кредитні операції в структурі банківських активів. Поняття кредитного потенціалу та чинники, які впливають на його рівень. Дохідність і ризик як основні параметри управління кредитним портфелем банку.

Організаційна структура процесу кредитування та принципи і правила її формування. Система кредитних підрозділів банку та їх функції. Етапи процесу кредитування. Визначення розміру, строку кредиту, умов його надання.

Методи розрахунку плати за кредит: метод «вартість плюс», метод «базова ставка плюс», метод максимальних процентних ставок (кеп), метод «надбавки», метод «аналізу дохідності клієнта».

Сутність забезпечення кредиту. Джерела та інструменти забезпечення повернення кредиту. Форми і види забезпечення. Особливості використання конкретних форм забезпечення кредитів: застави, гарантії, поручительства, іпотеки.

Інформаційні джерела: 2; 4; 7; 8; 12; 15; 16; 17, 18; 20; 24; 25; ; 30; 33.

Тема 2. Особливості оцінювання кредитоспроможності позичальників

Кредитоспроможність позичальника: поняття, значення і принципи її оцінки. Основні етапи процесу аналізу кредиту та його взаємозв'язок з оцінкою кредитоспроможності боржника.

Джерела інформації про позичальника: інформація, отримана безпосередньо від клієнта, внутрішньобанківська та зовнішня (ринкова) інформація.

Системи аналізу кредитоспроможності позичальника, які використовуються в зарубіжних країнах: класифікаційні (статистичні) методи оцінки, у тому числі рейтингові методики та моделі прогнозування банкрутств; моделі комплексного аналізу

Система оцінювання кредитоспроможності позичальників в Україні: переваги і недоліки.

Особливості визначення кредитоспроможності юридичних та фізичних осіб за кількісними і якісними критеріями.

Інформаційні джерела: 3; 4; 7; 12; 15; 16; 17; 18 ;21; 23; 26; 27; 33.

Тема 3. Особливості організації кредитного процесу в окремих галузях економіки

Особливості кредитування торговельних підприємств та організацій. Кредитування поточного рахунку позичальника. Овердрафт.

Особливості короткострокового та довгострокового кредитування підприємств.

Особливості кредитування сільгоспвиробників. Специфічні види забезпечення підприємств АПК при їх пільговому кредитуванні: застава майбутнього врожаю, великої рогатої худоби та сільськогосподарської техніки. Специфічні ризики кредитування сільськогосподарських підприємств та інші фактори, що стримують кредитування підприємств АПК.

Лізинговий кредит та його особливості.

Факторинг як різновид короткострокового кредитування підприємств. Відмінність факторингу з фінансуванням та без фінансування.

Кредитні операції у сфері вексельного обігу.

Іпотечний кредит та кредитування інвестиційних проектів як базові різновиди довгострокового кредитування підприємств.

Інформаційні джерела: 2; 5; 6; 7; 9; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 20; 22; 23; 24; 25; 33.

Тема 4. Особливості кредитування фізичних осіб

Поняття кредитування фізичних осіб та базові підходи до класифікації кредитів, наданих фізичним особам за цільовим спрямуванням.

Суть, поняття та принципи споживчого кредитування. Класифікація споживчих кредитів. Умови та механізм споживчого кредитування в Україні. Порядок надання споживчого кредиту на поточні потреби.

Механізм надання та погашення кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію житлової нерухомості. Особливості надання фізичним особам іпотечних кредитів, у тому числі за такими основними видами їх забезпечення, як: застава майнових прав на майбутнє нерухоме майно житлового фонду; застава майнових прав на інше майбутнє нерухоме майно; застава нерухомого майна житлового фонду чи іншого нерухомого майна.

Інші кредити, надані фізичним особам.

Інформаційні джерела: 2; 5; 6; 7; 9; 13; 15; 16; 17; 18; 20; 22; 23; 24; 25; 33.

Тема 5. Особливості моніторингу кредитного ризику та кредитного портфеля банку

Сутність кредитного ризику та фактори його визначення. Кредитний ризик: причини його виникнення та особливості управління. Моніторинг кредитного ризику на рівні окремого кредиту та на рівні кредитного портфеля банку.

Показники оцінки індивідуального та портфельного кредитного ризику. Роль нормативів кредитного ризику, встановлених НБУ в управлінні кредитним ризиком. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих кредитів.

Концепція стратегії кредитного ризику та етапи формування системи управління кредитним ризиком у банку. Оцінка управління кредитним ризиком банку. Цінова політика банку та кредитний ризик. Рекомендації НБУ щодо кількісних і якісних критеріїв оцінювання кредитного ризику. Особливості оцінки сукупного кредитного ризику (низький, помірний та високий) та напрямів його зміни (такий, що зменшується, стабільний і такий, що зростає)

Визначення економічного та фінансового значення кредитного портфелю банку та його склад.

Критерії класифікації кредитного портфеля. Класифікація кредитних операцій за фінансовим станом позичальників. Класифікація кредитного портфеля за станом обслуговування кредитної заборгованості. Класифікація кредитного портфеля за рівнем забезпеченості кредитної операції.

Структурний аналіз кредитного портфеля. Економіко-статистичний аналіз обороту кредитів.

Аналіз якості кредитного портфеля банку з погляду кредитного ризику та рівня його захищеності від можливих втрат.

Аналіз ефективності кредитної діяльності банку та управління його кредитним портфелем.

Інформаційні джерела: 1; 3; 5; 7; 8; 10; 11; 12; 13; 16; 17; 18; 19; 21; 22; 23; 24; 26; 28; 29; 3; 31; 32; 33.

Тема 6. Формування та використання резерву за кредитами

Диференціація кредитних операцій за ступенем ризику. Особливості визначення категорії якості довгострокових кредитів, наданих під інвестиційний проект та іпотечних кредитів. Визначення показника кредитного ризику за коштами, розміщеними в інших банках (резидентах та нерезидентах) та за кредитами, наданими в іноземній валюті.

Врахування забезпечення при визначення чистого кредитного ризику. Визначення прийняттого для банку забезпечення.

Порядок розрахунку резерву під кредитні ризики, джерела його формування та порядок використання. Особливості розрахунку резервів за кредитами, наданими на індивідуальній основі, за кредитами овердрафт та кредитними лініями, кредитами, наданими нерезидентам, за коштами, розміщеними в інших банках та за наданими фінансовими зобов'язаннями, кредитами, наданими нерезидентам, за коштами, розміщеними в інших банках та за наданими фінансовими зобов'язаннями.

Форми звітності і контроль за формуванням і використанням резервів. Перелік даних про боржника, який зберігається у кредитній справі клієнта.

Інформаційні джерела: 2; 8; 12; 16; 17, 18; 21; 25; 26; 32; 33.

Тема 7. Особливості виявлення та управління проблемними кредитами

Суть поняття «проблемний кредит» та причини його виникнення. Організація та методи управління проблемними кредитами. Теоретичний і прикладний (організаційний) напрями роботи банку щодо зниження рівня проблемних кредитів та запобігання щодо їх виникнення. Функції системи управління проблемною заборгованістю. Основні фази роботи банку з проблемними кредитами.

Чинні і нетрадиційні схеми, механізми і види забезпечення повернення банківських кредитів. Поняття методів управління проблемною заборгованістю: метод реструктуризації та метод ліквідації.

Правові аспекти управління проблемною заборгованістю. Правове регулювання кредитних портфелів українських банків та господарсько-майнових правовідносин між суб'єктами кредитування. Правові основи надання, використання і повернення банківського кредиту.

Інформаційні джерела: 2; 3; 4; 5; 7; 10; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 23; 25; 27; 29; 32; 33

Тема 8. Основи формування кредитної політики та управління кредитним портфелем банку

Поняття кредитної політики банку. Місце кредитної політики в системі управління банком як основи управління його кредитним портфелем.

Врахування факторів формування кредитного потенціалу у політиці ліквідності банку.

Сутність кредитної політики банку, її види та документи. Основні зовнішні і внутрішні чинники, які визначають кредитну політику банку. Стратегія, тактика банку щодо організації кредитного процесу, а також контроль і моніторинг за їх реалізацією як основні елементи кредитної політики банку. Показники ефективності кредитної політики банку.

Фактори, що впливають на ефективність проведення кредитної політики банку.

Визначення стратегічних напрямів кредитної політики банку. Головні пріоритети, що покладаються в основу кредитної політики банку.

Основні завдання стратегії формування кредитного портфеля банку.

Інформаційні джерела: 1; 2; 8; 10; 11; 12; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 23; 24; 25; 26; 28; 29; 30; 33.

Програма навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» відповідає вибіркового блоку (професійний вибір) ОПП освітніх програм «Фінанси та кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, схваленою Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», протокол від **«31» серпня 2020 року № 9**.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Теоретичні та організаційні основи кредитної діяльності»					
<p>Тема 1. «Концептуальні засади кредитної діяльності та організації процесу кредитування у банку» Лекція 1 1.Економічна основа банківського кредиту. Функції, види та форми кредиту. 2.Принципи та умови кредитування. 3. Основи організації процесу кредитування у банку 4.Визначення розміру, строку, ціни кредиту та умов його надання. 5.Забезпечення кредиту. Суть. Види.</p>	2	<p>Тема 1. «Концептуальні засади кредитної діяльності та організації процесу кредитування у банку» Практичне заняття 1 1. Оцінка достатності даних для вирішення питань про доцільність та можливість надання кредиту. 2. Скласти макет кредитної справи та розглянути перелік документів, необхідних для отримання кредиту. 3. Розгляд особливостей укладання кредитних договорів для кредитування позичальника. Практичне заняття 2 1. Розгляд особливостей укладання кредитних договорів для для відновлюваних і не відновлюваних кредитних ліній. 2. Розгляд функціонального призначення структурних підрозділів кредитної функції банку. 3. Оцінка ефективності застосування методів і формул розрахунку процентної ставки за кредит Практичне заняття 3 1. Оцінка ефективності застосування різних методів надання і способів повернення кредиту. 2. Скласти графік обслуговування боргу при погашенні кредиту різними способами.</p>	6 2 2 2	<p>Тема 1. «Концептуальні засади кредитної діяльності та організації процесу кредитування у банку» 1. Ознайомлення з основними теоріями кредиту та думками науковців щодо складу та змісту принципів банківського кредитування. 2. Розглянути зміст висновку щодо надання кредиту та види рахунків, на яких ведеться облік кредитних операцій. 3. Визначити режим дії позичкових рахунків. 4. Ознайомлення зі змістом Цивільного та Господарського кодексів України, Законів України «Про банки і банківську діяльність», «Про іпотеку», «Про заставу», «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати», інструкцією Національного банку «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні». Визначити, які правовідносини у сфері банківського кредитування вони формують. 5. Ознайомлення з механізмом кредитування та процесом структурування кредиту, який полягає у визначенні банком основних параметрів кредиту. 6. Розглянути основні методи розрахунку процентної ставки за кредит, їх переваги та недоліки. 7. Визначити інструменти забезпечення</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
		3. Оцінка наявних форм забезпечення банківських кредитів (застави, поруки, гарантії) та їх вартості і прийнятності для банку.		повернення банківських кредитів та особливості використання різних форм забезпечення повернення позичок, у т.ч. за Законом України „Про заставу”	
<p>Тема 2. «Основи оцінювання кредитоспроможності позичальників» Лекція 2</p> <p>1. Кредитоспроможність позичальника: поняття і значення.</p> <p>2. Основні етапи процесу аналізу кредиту. Джерела інформації про позичальника.</p> <p>3. Системи аналізу кредитоспроможності позичальника, які використовуються в зарубіжних країнах.</p> <p>4. Система оцінювання кредитоспроможності позичальників в Україні: переваги і недоліки.</p> <p>5. Особливості визначення кредитоспроможності юридичних та фізичних осіб.</p>	2	<p>Тема 2. «Основи оцінювання кредитоспроможності позичальників» Практичне заняття 4</p> <p>1. Сутність та значення оцінки кредитоспроможності позичальника.</p> <p>2. Дії працівника кредитного відділу банку щодо аналізу кредиту.</p> <p>3. Розгляд зовнішніх і внутрішніх джерел інформації про кредитоспроможність потенційного позичальника, які може використовувати банк</p> <p>Практичне заняття 5</p> <p>1. Особливості застосування основних методів для оцінки кредитоспроможності клієнта. Їх переваги і недоліки.</p> <p>2. Проведення розрахунків за основними класифікаційними системами аналізу кредитоспроможності позичальника (статистичні методи), які використовуються в зарубіжних країнах.</p> <p>3. Застосування моделей комплексного аналізу економічної доцільності надання кредиту у практиці зарубіжних банків.</p> <p>Практичне заняття 6</p> <p>1. Аналіз ліквідності балансу та фінансового стану позичальника в процесі оцінки банком його кредитоспроможності.</p> <p>2. Особливості оцінки ефективності використання основних засобів при визначенні кредитоспроможності боржників – юридичних осіб.</p> <p>3. Особливості оцінки ефективності використання оборотних засобів при визначенні кредитоспроможності боржників – юридичних осіб.</p>	8 2 2 2	<p>Тема 2. «Основи оцінювання кредитоспроможності позичальників»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом положення «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями», затв. Постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351 та формування конспектів.</p> <p>2. Ознайомлення з сутністю та відмінністю експертних моделей оцінки аналізу економічної доцільності надання кредиту: «Правило 6С», «СAMPARI», «PARTS», «PARSER».</p> <p>3. Розгляд сутності прогнозних моделей оцінки якості потенційних позичальників (кластерний аналіз).</p> <p>4. Ознайомлення з моделями Альтмана і Чессера та їх призначенням.</p> <p>5. Розгляд сутності спрощених моделей прогнозування банкрутства позичальника (система показників Бівера).</p> <p>6. Ознайомлення з сутністю моделі CAPT та її призначенням.</p> <p>7. Розгляд Національної рейтингової шкали, розробленої Кабінетом Міністрів України, яка визначає довго- та короткострокові кредитні рейтинги.</p> <p>8. Розгляд сутності рейтингового методу оцінки — кредитного скорингу та сфер його застосування.</p>	12

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
		<p align="center">Практичне заняття 7</p> <p>1. Особливості аналізу суб'єктивних показників, які мають враховуватись при визначенні кредитоспроможності боржників-юридичних осіб.</p> <p>2. Особливості визначення кредитоспроможності фізичних осіб.</p> <p>3. Особливості розрахунку коефіцієнтів PD (ймовірності дефолту) та LGD боржників за групами кредитів боржників - юридичних та фізичних осіб</p>	2		
<p align="center">Тема 3. «Основи організації кредитного процесу в окремих галузях економіки»</p> <p align="center">Лекція 3</p> <p>1. Особливості кредитування торговельних підприємств та організацій. Овердрафт.</p> <p>2. Лізинговий кредит та його особливості.</p> <p>3. Факторинг як різновид короткострокового кредитування підприємств.</p> <p align="center">Лекція 4</p> <p>1. Кредитні операції у сфері вексельного обігу.</p> <p>2. Іпотечний кредит як базовий різновид довгострокового кредитування підприємств.</p> <p>3. Особливості кредитування сільгоспвиробників. Специфічні види забезпечення та ризики</p>	4 2 2	<p align="center">Тема 3. «Основи організації кредитного процесу в окремих галузях економіки»</p> <p align="center">Практичне заняття 8</p> <p>1. Особливості кредитування торговельних підприємств та організацій</p> <p>2. Особливості визначення вартості короткострокового кредитування підприємств, у т.ч. у формі овердрафту.</p> <p>3. Особливості розрахунків за іпотечними кредитами як основними різновидами довгострокових кредитів.</p> <p align="center">Практичне заняття 9</p> <p>1. Особливості розрахунку лізингових платежів за різними видами лізингового кредиту.</p> <p>2. Особливості розрахунку факторингових платежів за різними умовами факторингового кредиту.</p> <p>3. Розрахунки за кредитними операціями у сфері вексельного обігу.</p> <p align="center">Практичне заняття 10</p> <p>1. Особливості розрахунків при кредитуванні інвестиційних проектів.</p> <p>2. Оцінка розміру фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм часткової компенсації відсоткової ставки за залученими цими підприємствами коштами у банках для кредитування комплексу сільськогосподарських робіт.</p> <p>3. Розгляд документів, необхідних для отримання</p>	6 2 2 2	<p align="center">Тема 3. «Основи організації кредитного процесу в окремих галузях економіки»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом Закону України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» та його конспектування.</p> <p>2. Ознайомлення та конспектування матеріалів Концепції створення національної системи іпотечного кредитування в Україні.</p> <p>3. Ознайомлення зі змістом Законів України «Про обіг векселів в Україні» та «Про фінансовий лізинг», їх конспектування.</p> <p>4. Дослідження структури платежів за лізинговими та факторинговими угодами.</p> <p>5. Розглянути особливості кредитування сільгоспвиробників в Україні.</p> <p>6. Розглянути різновиди банківських кредитів, пов'язаних з вексельним обігом, порядок їх видачі і погашення.</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
підприємств АПК при їх пільговому кредитуванні.		кредиту під заставу: майбутнього врожаю; великої рогатої худоби; інші види забезпечення.			
<p>Тема 4. «Особливості кредитування фізичних осіб» Лекція 5</p> <p>1. Суть, поняття та принципи споживчого кредитування. 2. Класифікація споживчих кредитів. 3. Умови та механізм споживчого кредитування в Україні. 4. Порядок надання споживчого кредиту на поточні потреби. 5. Особливості механізму надання та погашення споживчих кредитів на витрати капітального характеру та інші кредити на споживчі цілі.</p>	2	<p>Тема 4. «Особливості кредитування фізичних осіб»</p> <p>Практичне заняття 11</p> <p>1. Розгляд основних підходів щодо класифікації кредитів, наданих фізичним особам. 2. Умови та механізми споживчого кредитування в Україні. 3. Особливості та етапи проведення автокредитування банками. 4. Розгляд особливостей розрахунку вартості кредитування за допомогою кредитних карток.</p> <p>Практичне заняття 12</p> <p>1. Порядок надання та визначення вартості споживчих кредитів на поточні потреби. 2. Особливості механізму надання та погашення фізичними особами кредитів на витрати капітального характеру. Іпотечне кредитування фізичних осіб. 3. Особливості проведення розрахунків за іншими кредитами на споживчі цілі.</p>	4 2 2	<p>Тема 4. «Особливості кредитування фізичних осіб»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом Закону України „Про захист прав споживачів”, який встановлює основні норми цивільного та адміністративного права, окремі норми цивільного процесуального та фінансового права, у тому числі норми відносин із надання споживчого кредиту. 2. Ознайомлення зі змістом Законів України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» та «Про іпотеку», які регулюють відносини у системі іпотечного кредитування, а також перетворення платежів за іпотечними активами у виплати за іпотечними сертифікатами із застосуванням механізмів управління майном. 3. Ознайомлення зі змістом Закону України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень», який визначає правовий режим регулювання обтяжень рухомого майна, встановлений з метою забезпечення виконання зобов'язань, а також правовий режим виникнення, оприлюднення та реалізації інших прав фізичних осіб стосовно рухомого майна. 4. Дослідити соціально-економічне значення споживчого кредиту. 5. Розглянути документи, які подаються фізичними особами до банку для отримання споживчого кредиту та кредитів на капітальні цілі, у тому числі іпотечного кредиту.</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Модуль 2. «Практичні аспекти кредитної діяльності у банку»					
<p>Тема 5. «Основи оцінювання кредитного ризику та аналізу кредитного портфеля банку» Лекція 6</p> <p>1. Сутність кредитного ризику, фактори його визначення та особливості узагальненої оцінки управління кредитним ризиком банку.</p> <p>2. Рекомендації НБУ щодо кількісних і якісних критеріїв оцінювання кредитного ризику. Причини виникнення та особливості управління кредитним ризиком.</p> <p>3. Моніторинг кредитного ризику на рівні окремого кредиту та на рівні кредитного портфеля банку.</p> <p>Лекція 7</p> <p>1. Визначення економічного та фінансового значення кредитного портфелю банку та критерії його класифікації.</p> <p>2. Основи структурного та економіко-статистичного аналізу кредитного</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Тема 5. «Основи оцінювання кредитного ризику та аналізу кредитного портфеля банку» Практичне заняття 13</p> <p>1. Сутність кредитного ризику та фактори його визначення. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих кредитів.</p> <p>2. Аналіз управління кредитним ризиком щодо позичальників та щодо їх застави на основі оцінки ймовірності настання окремих подій.</p> <p>3. Аналіз процесу структурування та документування кредиту в окремо взятому банку на основі оцінки рівня диверсифікації кредитних вкладень банку щодо сум кредитів та кількості позичальників, їх галузевої належності.</p> <p>4. Оцінка витрат і можливих збитків за кредитними операціями банків в процесі формування кредитного портфеля (портфельного кредитного ризику).</p> <p>Практичне заняття 14</p> <p>1. Особливості застосування технології Stop loss та розрахунку реальної ціни кредиту з урахуванням кредитних втрат як методи управління кредитним ризиком на рівні кредитного портфеля.</p> <p>2. Особливості розрахунку і оцінки обов'язкових економічних нормативів кредитного ризику.</p> <p>3. Узагальнена оцінка управління кредитним ризиком банку.</p> <p>Практичне заняття 15</p> <p>1. Аналіз динаміки та структури кредитних вкладень банків України за строками погашення, видами економічної діяльності та формами власності.</p> <p>2. Економіко-статистичний аналіз обороту кредитів.</p>	<p>8</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Тема 5. «Основи оцінювання кредитного ризику та аналізу кредитного портфеля банку»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом та конспектування положення «Про організацію системи управління ризиками в банках України, та банківських групах» (затв. Постановою НБУ 11.06.2018 № 64) та методичних рекомендацій НБУ щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України.</p> <p>2. Ознайомлення зі змістом та конспектування інструкції «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні» у частині обов'язкових нормативів кредитного ризику.</p> <p>3. Дослідити погляди науковців на суть кредитного ризику та фактори, що його визначають.</p> <p>4. Розглянути основні характеристики класифікаційних моделей оцінки кредитного ризику.</p> <p>5. Розглянути методи зниження кредитного ризику на рівні окремого кредиту та на рівні кредитного портфеля банку.</p> <p>6. Ознайомлення зі змістом положення «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» у частині розгляду складових кредитного портфеля, критеріїв його класифікації, а</p>	<p>12</p>

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>портфеля.</p> <p>3. Аналіз якості кредитного портфеля банку з погляду кредитного ризику, рівня його захищеності від можливих втрат та ефективності кредитної діяльності банку.</p>		<p>Особливості проведення аналізу якості кредитного портфеля банку з погляду кредитного ризику.</p> <p>Практичне заняття 16</p> <p>1. Особливості проведення аналізу якості кредитного портфеля банку з погляду захищеності від втрат.</p> <p>2. Особливості аналізу ефективності кредитної діяльності банку.</p> <p>3. Аналіз ефективності управління його кредитним портфелем банку та факторів, що її визначають.</p>	2	<p>також класифікації забезпечення за рівнем його ліквідності.</p> <p>7. Дослідження структури кредитного портфеля одного з банків України за даними приміток до його фінансового звіту за останній рік.</p> <p>8. Розглянути основи аналізу забезпеченості кредитного портфеля банку.</p>	
<p>Тема 6. «Формування та використання банками резерву за кредитами» Лекція 8</p> <p>1. Диференціація кредитних операцій за ступенем ризику.</p> <p>2. Врахування забезпечення при визначення чистого кредитного ризику.</p> <p>3. Порядок розрахунку резерву під кредитні ризики, джерела його формування та порядок використання.</p> <p>4. Форми звітності і контроль за формуванням і використанням резервів.</p>	2	<p>Тема 6. «Формування та використання банками резерву за кредитами» Практичне заняття 17</p> <p>1. Розгляд особливостей врахування забезпечення при визначенні чистого кредитного ризику на основі розрахунку рівня повернення боргу за активом (RR) за рахунок реалізації забезпечення та інших надходжень.</p> <p>2. Розрахунок експозиції під ризиком (EAD) за фінансовими зобов'язаннями з урахуванням коефіцієнта кредитної конверсії (CCF), що залежить від терміну дії та виду фінансового зобов'язання.</p> <p>3. Розрахунок суми резерву для покриття можливих втрат від кредитних операцій.</p> <p>4. Розгляд напрямів контролю за своєчасністю і повнотою формування та використання резервів.</p>	2	<p>Тема 6. «Формування та використання банками резерву за кредитами»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом положення «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» у частині розгляду особливостей формування резерву за кредитними операціями банку.</p> <p>2. Визначити співвідношення, яке має бути між вартістю застави та сумою боргу за кредитом і відсотками.</p> <p>3. Розглянути і законспектувати особливості формування резерву за кредитом, наданим для фінансування інвестиційного проекту та за кредитом, наданим нерезиденту, що враховує ризик країни місцезнаходження нерезидента.</p> <p>4. Розглянути особливості формування резерву за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках, коштами банків у розрахунках та коштами на вимогу (активними залишками) та за коштами, розміщеними в інших банках як гарантійні депозити або грошове покриття за акредитивом та за наданими фінансовими зобов'язаннями.</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 7. «Особливості виявлення та управління проблемними кредитами» Лекція 9</p> <p>1. Суть поняття «проблемний кредит» та причини його виникнення.</p> <p>2. Організація та методи управління проблемними кредитами.</p> <p>3. Правові аспекти управління проблемною заборгованістю.</p>	2	<p>Тема 7. «Особливості виявлення та управління проблемними кредитами» Практичне заняття 18.</p> <p>1. Аналіз причин виникнення проблемних позичок: залежних від банку, від позичальника та тих, що є незалежними від банку та позичальника.</p> <p>2. Аналіз чинних схем, механізмів і видів забезпечення повернення банківських кредитів (досвід вітчизняних банків).</p> <p>3. Особливості розробки нетрадиційних схем, механізмів і видів забезпечення повернення банківських кредитів з урахуванням досвіду зарубіжних банків.</p> <p>Практичне заняття 19</p> <p>1. Розробка плану реабілітації кредиту на основі аналізу структури балансу та грошових потоків позичальника.</p> <p>2. Особливості визначення прийнятної методу управління проблемною заборгованістю на основі реструктуризації боргу позичальника.</p> <p>3. Способи примусового стягнення боргу та процентів за ними</p> <p>4. Визначення штрафних санкцій та нарахування штрафних відсотків за простроченими та пролонгованими позиками.</p>	4 2 2	<p>Тема 7. «Особливості виявлення та управління проблемними кредитами»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом та конспектування положення «Про Кредитний реєстр Національного банку України».</p> <p>2. Ознайомлення зі змістом Законів України Законів України «Про банки та банківську діяльність», «Про заставу», «Про банкрутство», відповідних положень Цивільного та Господарського кодексів України, та положення «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» у частині розгляду правового забезпечення повернення кредитів.</p> <p>3. Дослідити причини виникнення проблемних кредитів.</p> <p>4. Розглянути основні методи управління проблемною заборгованістю, які може застосовувати банк на прикладі досвіду зарубіжних і вітчизняних банків.</p> <p>5. Ознайомлення з механізмами та видами забезпечення повернення банківських кредитів. Зокрема, розглянути схему погашення кредиту з використанням механізму доміцільності векселів.</p>	11
<p>Тема 8. «Основи формування кредитної політики та управління кредитним портфелем банку» Лекція 10</p> <p>1. Ринкова політика банку та місце кредитної політики в ній як основи стратегічного</p>	2	<p>Тема 8. «Основи формування кредитної політики та управління кредитним портфелем банку» Практичне заняття 20</p> <p>1. Розгляд основних видів і документів кредитної політики банку.</p> <p>2. Оцінка ефективності кредитної політики банку за даними банку, діяльність якого є</p>	2	<p>Тема 8. «Основи формування кредитної політики та управління кредитним портфелем банку»</p> <p>1. Ознайомитися зі змістом внутрішньобанківської системи документів з кредитної політики, а саме положеннями: «Про кредитування», «Про кредитний комітет», «Про заставу», «Про оцінку фінансового стану позичальника», «Про</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>управління кредитним портфелем.</p> <p>2. Сутність кредитної політики банку, її види і документи.</p> <p>3. Показники ефективності кредитної політики банку та фактори, що впливають на ефективність її проведення.</p> <p>4. Визначення стратегічних напрямів кредитної політики та основні завдання стратегії формування кредитного портфеля банку.</p>		<p>об'єктом дослідження.</p> <p>3. Оцінка факторів, що впливають на ефективність проведення кредитної політики банку та її стратегічний напрям.</p> <p>4. Оцінка можливостей зниження ризикованості діяльності банку, які повинна враховувати його кредитна політика.</p>		<p>моніторинг кредитних проектів», «Про кредитний договір», «Про страхування кредитів» тощо.</p> <p>2. Дослідити роль кредитної політики у стратегічному управлінні кредитним портфелем банку.</p> <p>3. Розглянути основні чинники, які визначають ефективність стратегічного управління кредитним портфелем.</p> <p>4. Ознайомитись з основними нормативними документами, які являються реалізацією загальних положень кредитної стратегії банку.</p> <p>5. Розглянути завдання стратегії формування кредитного портфеля.</p>	
Разом	20		40		90

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Основи кредитної діяльності».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами оцінювання знань студентів є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування та розв'язання розрахункових завдань.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних розрахункових і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання розрахункових завдань, захисту аналітично-розрахункових робіт, контрольних робіт, тестування, а також перевірка та захист індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється під час перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі, а також за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» при підсумковій формі контролю здійснюються у **формі заліку (ПМК)** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до

таблиці 5, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 6.

Таблиця 5 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): Відвідування занять (0,5x4=2 бали); захист домашнього завдання (1x4 = 4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (0,4 x4 ≈ 1,5 бали); виконання навчальних завдань (3 x 4 = 12 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (2,5 балів); тестування (2,0 x 4 = 8 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): Відвідування занять (0,5x4=2 бали); захист домашнього завдання (1x4 = 4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (0,4 x4 ≈ 1,5 бали); виконання навчальних завдань (3 x 4 = 12 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (2,5 балів); тестування (2,0 x 4 = 8 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Разом	100

Таблиця 6 - Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до **10% від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1), табл.7**. Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1.Участь в наукових гуртках	10
	2.Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Примітка. У таблиці прописуються ті види роботи, які застосовуються в освітньому процесі.

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Про Національний [банк](#) України [Електронний ресурс]: Закон України від 20. 05. 1999 р. № 679-ХІУ зі змінами та доповненнями: станом на 23.05.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14). – Назва з екрана.

2. Про [банки](#) і [банк](#)івську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х: станом на 13.08.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. – Назва з екрана.

4. Про заставу [Електронний ресурс]: Закон України від 02. 10.1992р. № 2654-ХІІ зі змінами: станом на 13.02.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>. – Назва з екрана.

5. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс]: Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ: станом на 01.08.2020./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>. – Назва з екрана.

6. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю [Електронний ресурс]: Закон України від 19 червня 2003 року № 978-ІУ: станом на 04 серп. 2013р./ Законодавство України:

[веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/978-15>. – Назва з екрана.

7. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV: станом на 01.07.2020р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Назва з екрана.

8. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368: у ред. постанови Правління НБУ від 01.07.2020. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>. – Назва з екрана.

9. Концепція створення національної системи іпотечного кредитування [Електронний ресурс]: Концепція, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 р. N 559-р.: станом на 10 серп. 2004р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/559-2004-%D1%80>. – Назва з екрана.

10. Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" [Електронний ресурс]: схвалені постановою Правління Національного банку України від 15. 03.2004 р. N 104. / Нормативні акти НБУ: [офіційний веб-сайт НБУ]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36986>. – Назва з екрана.

11. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: зтв. постановою Правління НБУ від 02.08.2004 р. №361: у ред. постанови Правління НБУ від 21.06. 2012 р. № 255. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>. – Назва з екрана.

12. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351: у ред. постанови Правління НБУ від 07.03.2020, підстава - [v0024500-20](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0024500-20). – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>. – Назва з екрана.

13. Щодо створення єдиної інформаційної системи обліку позичальників (боржників) [Електронний ресурс]: Лист НБУ від 25.07.2001 № 45-212/1756-4446. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v4446500-01>. – Назва з екрана.

14. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 05 квіт. 2001, №2374-III: у редакції станом на 13.02.2020./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>. – Назва з екрана.

15. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV: у редакції станом на 16.08.2020./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.

16. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. – 217 с.

17. Мороз А. М. Кредитний менеджмент [Текст]: навч. посібник / А. М. Мороз, Р. І. Шевченко, І. В. Дубик. – К.: КНЕУ, 2009. – 399 с.

18. Малахова О.Л. Кредитний менеджмент [Текст]: навч. посібник / О.Л. Малахова. – Тернопіль: Вектор, 2015. – 420 с.

Додаткові:

19. Аналіз банківської діяльності + [Електрон. ресурс] : Підручник/ [А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; ред. А.М.Герасимовича]. – К.: КНЕУ, 2006. – 600 с.

20. Вовк В.Я. Кредитування і контроль: Навч. посіб. / В.Я. Вовк, О. В. Хмеленко. – К.: Знання, 2008. – 463 с.

21. Дзюблюк О.В. Кредитний ризик і ефективність діяльності банку: монографія / О.В. Дзюблюк, Л.М. Прийдун. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015. – 295 с.

22. Іпотечне кредитування: Навч. посібник / За ред О.С. Любуна, - К.: ЦНЛ, 2005. – 392 с.

23. Кредитування та ризики: Навч. посібник/ Денисенко М.П., Домрачев В.М., Кабанов В.Г., Ігнатенко А.В., Чигирник К.А. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 480 с.

24. Прасолова С.П. Банківські операції: навч.посіб. та практ. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.

25. Прасолова С.П. Кредитування і контроль: Навч. посібник / С.П. Прасолова. – К.: Видавництво „Ліра-К”, 2008. – 202 с.

26. Прасолова С.П. Формування політики управління кредитним ризиком комерційного банку: актуальні аспекти / С.П. Прасолова // Вісник Львівської комерційної академії. – Серія економічна, випуск 27. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. - 2007. – С. 49 – 55.

27. Прасолова С.П. Актуальні аспекти удосконалення оцінки індивідуального кредитного ризику підприємств позичальників та їх роль у розширенні можливості національних банків до кредитування реального сектора економіки / С.П. Прасолова // Науковий вісник Ужгородського університету/ [ред.кол.: В.П. Мікловда, М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак та ін.]. – Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2011. – (Серія Економіка). - Спецвип. 33. – Ч.2. - С.224 – 231.

28. Prasolova S.P. Credit Risks During Economical Crisis: Trends From the Ukraine Banking System / S.P. Prasolova // Economy Transdisciplinarity Cognition Journal. – Romania: the Publishing House Editura Universitatii George Bacovia, as part of George Bacovia University from Bacau, 2012. - Vol. XV, Issue 1/2012. – P. 131-142.(www.ugb.ro/etc).

29. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник / Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - 3-тє вид., доповн. і переробл. - К. : КНЕУ, 2012. - 338 с.

30. Примостка Л. О. Заощадження населення України: формування та залучення в банки : монографія / Л. О.Примостка, В. Г. Шевалдіна; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 234 с.

31. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків : колектив. монографія / Л. О. Примостка, Н. С. Білань, О. О. Чуб, І. В. Краснова, О. В. Боришкевич; ред.: Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 421 с.

32. Управління ризиками банків [Текст] : монографія у 2 томах.Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 283 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.